

Prezentace SMA ČR

*Současnost a budoucnost mladých
zemědělců v České republice*

Kulatý stůl 29.5.2025

3 hlavní problémy v rámci rozvoje podnikání mladých zemědělců

Přístup k
půdě

Nedostatek
financí

Motivace

Přístup k půdě hlavní limity a problémy

1. Nízká dostupnost zemědělské půdy

- Degradace půdy, nedostatek infrastruktury.
- Klimatické změny (sucha, povodně, eroze).

2. Rostoucí konkurence o půdu

- Konkurence mezi farmáři a ne-zemědělskými aktéry (investiční fondy, církve, stát).
- Půda jako spekulativní investice.

3. Vysoké ceny půdy

- Dotace SZP přispívají ke zvyšování cen a nájmu.
- Vliv cen energií (bioplyn, solární panely).
- Jiná využití půdy (rekreace, sekvestrace uhlíku) zvyšují atraktivitu půdy.

4. Brzdění mezigenerační mobility půdy

- Neochota starších předat půdu, generační konflikty.
- Vysoké investiční požadavky.
- Omezený přístup nových zemědělců mimo rodinné vztahy.

5. Nedostatek transparentnosti

- Chybějící přehled o vlastnictví půdy, náhlé změny legislativy.

6. Nejistota při pronájmu

- Krátkodobé smlouvy odrazují od investic do půdy.

Nedostatek financí

Omezený přístup k úvěrům

- Mladí farmáři mají 2–3× vyšší pravděpodobnost odmítnutí úvěru.
- Nedostatek zajištění, zkušeností a podnikatelských plánů.

Motivace mladých zemědělců

1. Nízká prestiž a společenské uznání

- Zemědělství je často vnímáno jako fyzicky náročná a málo atraktivní práce.
- Negativní mediální obraz – staré stroje, neúspěšné příběhy, neklid v zemědělské politice.
- Oproti jiným oborům (IT, finance) je zemědělství vnímáno jako „méně moderní“.

2. Nejistoty a ekonomická rizika

- Volatilní trhy, závislost na dotacích, klimatická rizika (sucha, povodně).
- Nízký a kolísavý příjem – zejména u malých a začínajících farem.
- Vysoké vstupní náklady bez záruky návratnosti (půda, technologie, certifikace).

3. Byrokracie a složitost vstupu

- Komplexní dotační systém a administrativní náročnost (často bez dostatečné podpory).
- Složitý právní rámec – přístup k půdě, hygienické a ekologické normy, účetnictví.
- Dlouhé čekací lhůty na rozhodnutí nebo platby.

4. Omezený přístup k informacím a síti kontaktů

- Chybějící mentorství, slabé napojení na zkušenější podnikatele.
- Nedostatek praktických příkladů úspěšných mladých zemědělců.
- Nízká úroveň odborného poradenství nebo motivujících kampaní.

5. Společenský tlak a generační předsudky

- Rodinné očekávání (buď přebírat, nebo vůbec nezačínat).
- Starší generace často neumožňují mladým větší rozhodovací pravomoci.
- Obava mladých z vlastního selhání před rodinou a okolím.

Řešení?

Na úrovni EU:

- **Závazný cíl EU pro zachování zemědělské půdy** – půda nesmí být dále znehodnocována.
- **Lepší definice aktivního zemědělce** – dotace pouze pro skutečně hospodařící osoby.
- **Podpora generační obměny** – usnadnit převody a partnerství (např. irský „Land Mobility Service“).
- **Lepší přístup k financím** – pomocí investičních nástrojů, garancí a úvěrů.
- **Lepší regulace trhu s půdou** – prioritní přístup mladých zemědělců, omezení spekulací.

Na národní a regionální úrovni:

- **Lepší důchodová politika** – motivace k předání půdy.
- **Transparentní plánování a zveřejňování prodejů půdy.**
- **Daňové úlevy** – např. při prodeji půdy mladému zemědělci nebo při dlouhodobých pronájmech.
- **Zajištění a opce u nájmu** – zavedení smluv s možností odkupu.
- **Vzdělávání a dovednosti** – sestavení podnikatelských plánů, vyjednávání nájmu.
- **Zajištění důstojného příjmu** – omezení volatility a rizik.
- **Podpora mezigenerační spolupráce** – zapojení organizací mladých i starších farmářů.
- **Komunikace o významu zemědělské půdy** – informovanost veřejnosti jako klíčový nástroj.